

FRAGMENT – publikacja na podstawie mater. ITB

OCENA ZGODNOŚCI WYROBÓW BUDOWLANYCH.

**Dyrektywa 89/106/EWG
ZASADY ZNAKOWANIA ZNAKIEM „CE”
I ZNAKIM BUDOWLANYM ”B”.**

1.0. Wstęp

Dyrektywa dotycząca wyrobów budowlanych stawia nowe wymagania obiektom budowlanym, które przeniesiono do ustawy z 7 lipca 1994 r - Prawo budowlane z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2003 r.; Nr 207, poz. 2016).

Wymagania te zapisano w artykule 5 ustawy i określone są w odniesieniu do obiektów budowlanych i dotyczą:

- bezpieczeństwa konstrukcji,
- bezpieczeństwa pożarowego,
- bezpieczeństwa użytkowania,
- odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych oraz ochrony środowiska,
- ochrony przed hałasem i drganiami,
- oszczędności energii i odpowiedniej izolacyjności przegród.

Ustawa definiuje wyrób budowlany jako rzecz ruchomą, bez względu na stopień jej przetworzenia, przeznaczoną do obrotu, wytworzoną w celu zastosowania w sposób trwały w obiekcie budowlanym, wprowadzoną do obrotu jako wyrób pojedynczy lub jako zestaw wyrobów do stosowania we wzajemnym połączeniu stanowiącym integralną całość użytkową i mającą wpływ na spełnienie wymagań podstawowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

Wymagania podstawowe stawiane obiektom określają, jakie niezbędne cechy i wymagania pozwolą wyrobom budowlanym na zastosowanie ich w obiekcie budowlanym, aby ostatecznie obiekt ten spełniał wymagania określone w dyrektywie **89/106/EWG**.

Zależność pomiędzy wymaganiami podstawowymi dla obiektów budowlanych, a ustaleniami technicznymi dla wyrobów, zostały określone poprzez szczegółowe dokumenty pozwalające na właściwą interpretację w których:

- wymagania podstawowe zostały uszczegółowione, a wyrobom przypisano określone klasy i poziomy,
- wskazano korelację między wymaganiami stawianymi obiektom, a cechami wyrobów,
- określono cechy wyrobów i ich klasy, które należy brać pod uwagę w ustaleniach technicznych wyrobów.

W przypadku dyrektywy **89/106/EWG** elementy nowego podejścia oparte są na następujących założeniach:

- wyroby budowlane wprowadzone na rynek UE muszą „nadawać się do zamierzonego stosowania”, to znaczy mieć takie cechy, aby obiekty do budowy, których zostaną użyte spełniały wymagania podstawowe,
- cechy wyrobów, zapewniające spełnienie wymagań podstawowych przez obiekty budowlane muszą być zgodne z europejskimi specyfikacjami technicznymi, uznanymi za zharmonizowane z dyrektywą,

- zgodność wyrobu ze zharmonizowaną specyfikacją techniczną musi być potwierdzona odpowiednią procedurą zaświadczenia o zgodności wyrobu,
- producent, który przeprowadził przewidzianą dla wyrobu procedurę oceny zgodności może umieścić oznakowania CE na wyrobie producenta upoważniający do wprowadzenia wyrobu na rynek Unii Europejskiej i tym samym zobowiązuje się do tego, że wyrób „nadaje się do zamierzonego stosowania”.

Komisja Europejska ustaliła listę wyrobów budowlanych, które mają istotne znaczenie dla spełnienia wymagań podstawowych i opublikowała serie parametrów (wytycznych), a następnie na ich podstawie podjęła decyzje, które zapisane zostały w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

W tych dokumentach Komisja określa system stosowanej oceny zgodności dla grup wyrobów, które w zależności od ich wpływu na spełnienie wymagań podstawowych i zastosowania mogą się znacząco różnić w zakresie wymagań stawianych systemowi oceny zgodności nawet dla tej samej grupy wyrobów.

2.0. Specyfika systemów oceny zgodności wyrobów budowlanych

Systemy oceny zgodności wyrobów budowlanych różnią się od modułów, jakie są stosowane w przypadku innych dyrektyw nowego podejścia. Różnica ta wynika ze specyfiki branży i postawienia wymagań obiektom budowlanym, a przedstawiono ją na schemacie zamieszczonym poniżej na **Rys. nr 1**.

Podstawowe metody, jakie zostały określone w zakresie systemów oceny zgodności wyrobów budowlanych to:

- wstępne badanie typu prowadzone przez producenta lub upoważnioną jednostkę,
- zakładowa kontrola produkcji,
- wstępna inspekcja zakładu i zakładowej kontroli produkcji przez upoważnioną jednostkę,
- ciągły nadzór, ocena i akceptacja zakładowej kontroli produkcji przez upoważnioną jednostkę,
- badanie próbek pobranych w zakładzie, prowadzone przez producenta lub upoważnioną jednostkę zgodnie z ustalonym planem badania,
- badania sondażowe (auditowe) próbek pobranych w zakładzie, na rynku lub na placu budowy, prowadzone przez upoważnioną jednostkę,

2.1. Wstępne badanie typu wyrobu.

Wstępne badanie typu wyrobu występuje we wszystkich systemach atestacji zgodności:

- Wstępne badanie typu jest pełnym zestawem badań lub procedur opisanych w zharmonizowanych specyfikacjach technicznych; określa ono właściwości użytkowe próbek wyrobu reprezentatywnych dla jego typu

Wstępne badanie typu weryfikuje zgodność wyrobu ze zharmonizowaną specyfikacją techniczną. Definiuje ono deklarowany poziom zharmonizowanych właściwości użytkowych.

- Zależnie od wybranych przez producenta ograniczeń zamierzonych zastosowań oraz wybranych określonych rynków, zakres wstępnego badania typu można ograniczyć do takich badań, które są związane z przewidzianymi zastosowaniami.
- Typ wyrobu może obejmować wiele wersji wyrobu pod warunkiem, że różnice pomiędzy tymi wersjami nie wpływają na poziom bezpieczeństwa i inne wymagania dotyczące właściwości użytkowych wyrobu.
- Wstępne badanie typu nie stanowi oceny przydatności do stosowania wyrobu i jest ono raczej określeniem właściwości użytkowych wyrobu na podstawie badań lub innych procedur opisanych w specyfikacji technicznej.
- Wstępne badanie typu jest tylko jednym z elementów warunkujących możliwość oceny zgodności wyrobu ze specyfikacją techniczną. Pomimo to odgrywa ono podstawową rolę w przypadku dyrektywy dotyczącej wyrobów budowlanych, gdyż zapewnia odniesienie do deklarowanych właściwości użytkowych wyrobu.

Obecnie trwają prace związane z doprecyzowaniem interpretacji zapisów zawartych w artykule 13 ust. 5 dyrektywy 89/106/EWG, które dotyczą potrzeby prowadzenia i zakresu badań typu dla nowych wyrobów oraz ograniczenia możliwości zastosowania jednostkowych wyrobów produkowanych seryjnie w obszarach zharmonizowanych. W sposób bieżący toczą się debaty w tych sprawach.

Produkcja jednostkowa (nieseryjna) i wyroby do jednostkowego zastosowania:

Są to wyroby projektowane indywidualnie, zamawiane do konkretnego obiektu i w nim wbudowywane, albo jako jednostkowy wyrób lub wyroby w niewielkiej ilości, poniżej 10 sztuk, o ile nie zdefiniowano inaczej w specyfikacji technicznej. W odpowiednich przypadkach specyfikacja techniczna powinna zawierać szczegółowe postanowienia, aby uniknąć dysproporcji w badaniach, zwłaszcza gdy niektóre badania są niszczące i tak aby umożliwić oznakowanie CE tych wyrobów. Należy umożliwić producentowi **) składanie deklaracji zgodności, określającej zamierzone zastosowanie, obiekt, w którym wyrób ma być wbudowany i w której oświadcza on, że wyrób jest przydatny do zastosowania w odniesieniu do wymagań dotyczących wszystkich właściwości wymienionych w załączniku europejskiej aprobaty technicznej.”

Pocieszającym jest dążenie twórców interpretacji do wymagań dyrektywy aby ograniczyć nadmierne obciążenia dla producentów wyrobów. Jednocześnie widoczna jest intencja dbanie, aby producent przy modernizacji wyrobu, zmianie linii produkcyjnej czy innych parametrów mogących wpłynąć na zmianę cech wyrobu, określanych w trakcie badania typu, potwierdzał przy pomocy badań częściowych lub pełnych, że wyrób po zmianie spełnia wymagania dyrektywy.

**) (odniesienie do art. 13, ust. 5 dyrektywy 89/106/EWG)